

B

Sr. No. 150906

Punjab State Teacher Eligibility Test 2023
Paper- I

Maximum Marks : 150

Time : 10:00 am to 12:30 pm

Name: _____

(Signature of the Candidate)

Roll No. (In Figures)

Roll No. (In Words)

: INSTRUCTIONS :

1. Total Questions are 150.
2. All questions in the Test are **multiple choice questions**.
3. Each question carries one **mark**, with **four** alternatives out of which one answer is **correct**.
4. There is **no negative marking**.
5. Use only **BLUE/BLACK Ball Point Pen** to darken the appropriate oval.
6. Mark your response only at the appropriate space against the number corresponding to the question while answering on the **OMR Response Sheet**.
7. Marking more than one response shall be treated as **wrong response**.
8. Mark your response by **completely darkening** the relevant oval. The Mark should be dark and the ova should be completely filled.
9. Use of calculator, Mobile or any other electronic device is strictly prohibited and use of these shall lead to disqualification.
10. The candidate **MUST remove the last Carbon copy (Candidate's Copy) of OMR after completion of Test**.
11. The question paper will be both in **English & Punjabi**. In case of any doubt, English version will be taken as final.

१०८ : रहस्यादित्ता :

1. ਕੁਲਪੁਸ਼ਨਦੀਗਿਣਤੀ 150 ਹੈ।
2. ਇਸਥ੍ਰੀਵਿਆਦੇਸਾਚੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਥਾਹੁ-ਵਿਕਲਪੀਹਨ।
3. ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਤ ਅਖੁਹੋਵੇਗਾ, ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇਚਾ ਰਵਿਕਲਪ ਉਤੇਰਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕਸਹੀਹੈ।
4. ਗਲਤ ਉਤੇਰਲਈ ਜੋ ਟੇਲਮਾ ਜਾਰੀਗਨਹੀਹੈ।
5. ਓਵਲ (ਗੋਲੇ) ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਵਲ ਨੀਲੇ/ਕਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਥਾਹੁ-ਇੱਤ ਪੈਲਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
6. ਆਪਣ ਉੱਤੇਰ ਸਥਾਪਨ ਲਈ ਇੱਤ ਮਾਰੀ ਅਮ.ਆਰ / ਰਿਸਪੈਸ ਸ਼ਾਟ ਕੇ ਉੱਤ ਰਦੇਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਹੋਏ ਹੀ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ।
7. ਇਕਤੇ ਜਿਆਦਾ ਇੱਤ ਗਏ ਉੱਤ ਰਾਹੀਂ ਗਲਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
8. ਆਪਣ ਉੱਤ ਰਦੇਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਪੱਤਡਲ (ਗੋਲੇ) ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਉੱਤ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁੜ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨੀ ਤੁੜ੍ਹ ਵਿਅਕਾਸ ਕਰਨਾ।
9. ਕੈਲ੍ਬੁਲੇਟਰ,
10. ਉਤੇਰਿਵਾ 'ਰਪੀ ਧਿਆਤਮਾ' ਹੋਣ ਤੋਂ ਅਮ.ਆਰ / ਸ਼ੀਟਿੰਡ ਨਾਲ ਆਖਰੀ ਕਾਰਬਨ ਕਾਪੀ (ਉਮੀਚਵਾਰ ਚੀਕਾਪੀ) ਉਤਾਰਲਾਵੇ।
11. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਗੁਰੂਜੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ।
- ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਿਵਾਦਾਦ ਦੀ ਸੁਰਤ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਂਡਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਆਜਾ ਜਾਵੇਗਾ।

Adda247

Test Prime

ALL EXAMS, ONE SUBSCRIPTION

1,00,000+
Mock Tests

Personalised
Report Card

Unlimited
Re-Attempt

600+
Exam Covered

25,000+ Previous
Year Papers

500%
Refund

ATTEMPT FREE MOCK NOW

1.	Which of the following statements is not true for organic manure?/ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਜੈਵਿਕ ਖਾਦ ਲਈ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ?		
	(A) It enhances water holding capacity of soil/ ਇਹ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਪਾਣੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ	(B) It has a balance of all plant nutrients/ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਿਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ	
	(C) It provides humus to soil/ ਇਹ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਹਿਊਮਸ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ	(D) It improves texture of soil/ ਇਹ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਬਣਤਰ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਦੀ ਹੈ	
2.	Read the statements given below: A. Seeds require moisture for germination./ ਬੀਜਾਂ ਨੂੰ ਉੱਗਣ ਲਈ ਨਮੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। B. Plants can absorb nutrients mostly in dissolved form./ ਪੈਂਦੇ ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਜਿਆਦਾਤਰ ਪ੍ਰਲੇ ਹੋਏ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਜਬਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। C. Irrigation protects crops from both frost and hot air currents./ ਸਿੰਚਾਈ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਠੰਡ ਅਤੇ ਗਰਮ ਹਵਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦੀ ਹੈ। D. Irrigation improves soil texture./ ਸਿੰਚਾਈ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। Choose combination of statements which indicate need to irrigate crops./ ਕਥਨਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ ਜੋ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਸਿੰਚਾਈ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।		
	(A) A and B	(B) A, B and C	
	(C) A, B, C and D	(D) A and C	
3.	The process of loosening and turning of soil is called /ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਢਿੱਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਰਾਦਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ		
	(A) irrigation and manuring/ ਸਿੰਚਾਈ ਅਤੇ ਖਾਦ ਪਾਉਣ	(B) digging and winnowing /ਖੁਦਾਈ ਅਤੇ ਛੱਟਣ	
	(C) tilling and ploughing / ਜੋਤਣਾ ਅਤੇ ਹੱਲ ਵਾਹਣਾ	(D) harvesting and storage / ਵਾਢੀ ਅਤੇ ਭੰਡਾਰਣ	
4.	In the absence of which of the following, will photosynthesis not occur in leaves?/ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਦੀ ਅਵਹੋਦ ਵਿੱਚ, ਪੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੰਸਲੇਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ?		
	(A) Guard cells/ ਗਾਰਡ ਸੈਲ	(B) Chlorophyll / ਕਲੋਰੋਫਿਲ	
	(C) Vacuole / ਵੈਕੂਲੋ	(D) Space between cells/ ਸੈਲਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿੱਖ	
5.	Which of the following statements is/are correct? /ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ/ਸਹੀ ਹੈ?		
	(i) All green plants can prepare their own food./ਸਾਰੇ ਹਰੇ ਪੈਂਦੇ ਆਪਣਾ ਭੋਜਨ ਖੁਦ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।		
	(ii) Most animals are autotrophs./ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਜਾਨਵਰ ਆਟੋਟ੍ਰੋਫ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।		
	(iii) Carbon dioxide is not required for photosynthesis./ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੰਸਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।		
	(iv) Oxygen is liberated during photosynthesis./ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੰਸਲੇਸ਼ਣ ਦੌਰਾਨ ਆਕਸੀਜਨ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।		
	Choose the correct answer from the options below./ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਚੁਣੋ।		
	(A) (i) and (iv)	(B) (ii) only	
	(C) (ii) and (iii)	(D) (i) and (ii)	

6.	Anushka wanted to buy a gift made of animal fibre obtained without killing the animal. Which of the following would be the right gift? / ਅਨੁਸਕਾ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਢਾਈਬਰ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਤੇਹਦਾ ਖਰੀਦਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਤੇਹਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।		
	(A) Woolen shawl / ਉਨੀਂ ਸਾਲ	(B) Silk scarf / ਰੇਸ਼ਮ ਸਕਾਰਫ	
	(C) Animal fur cap / ਜਾਨਵਰ ਫਰ ਟੋਪੀ	(D) Leather jacket / ਚਮਤੇ ਦੀ ਜੈਕੇਟ	
7.	Which of the following statements is/are true for sexual reproduction in plants? / ਪੈਂਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿਨਸੀ ਪ੍ਰਜਨਨ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ/ਸਹੀ ਹੈ?		
	(i) Plants are obtained from seeds. / ਪੈਂਦੇ ਬੀਜਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।	(ii) Two plants are always essential. / ਦੋ ਪੈਂਦੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।	
	(iii) Fertilisation can occur only after pollination. / ਪਰਾਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਖਾਦ ਪੈਂਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।	(iv) Only insects are agents of pollination. / ਮਿਰਫ ਕੀਤੇ ਹੀ ਪਰਾਗਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਕ ਹਨ।	
	Choose from the options given below. / ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਣੋ।		
	(A) (i) and (iii)	(B) (i) only	
	(C) (ii) and (iii)	(D) (i) and (iv)	
8.	Arnav visited a forest near his town with his classmates and his teacher. As they were entering the forest, their class teacher told them not to make noise in the forest as noise could disturb. / ਅਰਨਵ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਹਿਆਠੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਆਪਕ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਹਿਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਜੰਗਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਲਾਸ ਅਧਿਆਪਕ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਰੋਲਾ ਨਾ ਪਾਉਣ ਕਿਉਂਕਿ ਸੋਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।		
	(A) birds / ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ	(B) animals / ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ	
	(C) both birds and animals / ਪੰਛੀਆਂ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ	(D) plants / ਪੈਂਦਿਆਂ ਨੂੰ	
9.	Which of the following is not the name of a tree? / ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਫੁੱਖ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ?		
	(A) Teak / ਟੀਕ	(B) Sal / ਸਾਲ	
	(C) Porcupine / ਪੋਰਕਪਾਈਨ	(D) Kachmar // ਕਚਨਾਰ	
10.	Seas and oceans are full of water on earth. However, a very small percentage of water present on earth is available for us. This percentage is roughly. / ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਅਤੇ ਸਾਗਰ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਪਾਣੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਾਡੇ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਲਗਭਗ ਹੈ।		
	(A) 0.006%	(B) 0.06%	
	(C) 0.6%	(D) 6%	
11.	A man digging the ground near a water body found that the soil was moist. As he kept digging deeper and deeper he reached a level where all the spaces between particles of soil and gaps between rocks were filled with water. The upper limit of this layer is called. / ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਇੱਕ ਜਲ-ਸਰੋਤ ਦੇ ਕੇਲ ਜਸੀਨ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮਿੱਟੀ ਗਿੱਲੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਛੂੰਘੀ ਤੋਂ ਛੂੰਘੀ ਖੁਦਾਈ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਉਹ ਉਸ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਕਣਾਂ ਅਤੇ ਚਟਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਪਾੜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਰੀਆਂ ਥਾਂਵਾਂ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਪਰਤ ਦੀ ਉਪਰਲੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ		
	(A) water level / ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ	(B) water table / ਭੂਮੀ ਜਲ-ਸਰੋਤ	
	(C) groundwater / ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ	(D) water limit. / ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੀਮਾ	

12.	The amount of water recommended by the United Nations for drinking, washing, cooking and maintaining proper hygiene per person per day is a minimum of / ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਪੀਣ, ਧੋਣ, ਖਾਣਾ ਪਕਾਉਣ ਅਤੇ ਸਹੀ ਸਫਾਈ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਾਤਰਾ ਹੈ। (A) 5 litres (B) 15 litres (C) 30 litres (D) 50 litres		
13.	Water polluted by various human activities causes a number of water borne diseases. Which of the following is not a water borne disease? / ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਨੁੱਖੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਮੁਦੂਸ਼ਿਤ ਪਾਣੀ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ? (A) Cholera/ ਹੌਜਾ (B) Typhoid /ਟਾਈਫਾਈਡ (C) Asthma /ਦਮਾ (D) Dysentery /ਪੇਚਸ		
14.	Which of the following is a part of inorganic impurities of the sewage? / ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸੀਵੇਜ ਦੀਆਂ ਅਕਾਰਬਨਿਕ ਅਸੂਧੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ? (A) Pesticides /ਕੀਟਨਾਸਕ (B) Urea/ ਯੂਰੀਆ (C) Phosphates /ਫਾਸਫੇਟਸ (D) Vegetable waste/ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ		
15.	Which of the following is not a source of waste water? / ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸਰੋਤ ਨਹੀਂ ਹੈ? (A) Sewers /ਸੀਵਰ (B) Homes/ ਘਰ (C) Industries/ ਉਦਯੋਗ (D) Hospitals /ਹਸਪਤਾਲ		
16.	A beggar wrapped himself with a few layers of newspaper on a cold winter night. This helped him to keep himself warm because / ਇੱਕ ਭਿਖਾਰੀ ਨੇ ਇੱਕ ਠੰਡੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਅਖਬਾਰ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਪਰਤਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲਪੇਟ ਲਿਆ। ਇਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਰਮ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ (A) friction between the layers of newspaper produces heat /ਅਖਬਾਰ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਵਿਚਲੀ ਰਗਤ ਗਰਮੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। (B) air trapped between the layers of newspaper is a bad conductor of heat. /ਅਖਬਾਰ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਸੀ ਹੋਈ ਹਵਾ ਗਰਮੀ ਦਾ ਮਾਤਰਾ ਸੰਚਾਲਕ ਹੈ। (C) newspaper is a conductor of heat. /ਅਖਬਾਰ ਗਰਮੀ ਦਾ ਸੰਚਾਲਕ ਹੈ। (D) newspaper is at a higher temperature than the temperature of the surrounding. / ਅਖਬਾਰ ਆਲੋ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚੇ ਤਾਪਮਾਨ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।		
17.	Raghav and Vrinda measured their body temperature. Vrinda found her's to be 98.6 °F and Raghav recorded 37°C. Which of the following statement is true? / ਰਾਘਵ ਅਤੇ ਵਰਿੰਦਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਮਾਪਿਆ। ਵਰਿੰਦਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਤਾਪਮਾਨ 98.6 °F ਅਤੇ ਰਾਘਵ ਨੇ 37°C ਦਰਜ ਕੀਤਾ। ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਥਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸੱਚ ਹੈ? (A) Vrinda has a higher body temperature than Raghav / ਵਰਿੰਦਾ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਰਾਘਵ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚਾ ਹੈ। (B) Vrinda has a lower body temperature than Raghav / ਵਰਿੰਦਾ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਰਾਘਵ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। (C) Both have normal body temperature / ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਸਾਧਾਰਨ ਹੈ। (D) Both are suffering from fever / ਦੋਵੇਂ ਬੁਖਾਰ ਤੋਂ ਪੀਤਾਂ ਰਨ		

18.	Iron pillar near the Qutub Minar in Delhi is famous for the following facts. Which of these facts is responsible for its long stability? / ਇੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕੁਤੁਬਮੀਨਾਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲੋਹੇ ਦਾ ਥੰਮ ਹੋਣ ਲਿਖੇ ਤੱਥਾਂ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਤੱਥ ਇਸਦੀ ਲੰਬੀ ਸਥਿਰਤਾ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ?			
	(A) It is more than 7 metres high/ ਇਹ 7 ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉੱਚਾ ਹੈ	(B) It weighs about 6000 kg. / ਇਸ ਦਾ ਭਾਰ ਲਗਭਗ 6000 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ।		
	(C) It was built more than 1600 years ago. / ਇਹ 1600 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।	(D) It has not rusted after such a long period. / ਇੰਨੇ ਲੰਬੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਜੰਗਾਲ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ।		
19.	An EVS teacher of class V shows a video of different types of animals like reptiles, and amphibians and discuss about them. The most appropriate objective of the activity is to draw attention of students to / ਪੰਜਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦਾ ਇੱਕ ਈ.ਵੀ.ਐਂਸ. ਅਧਿਆਪਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੱਪਾਂ, ਅਤੇ ਜਲ-ਬਲੀ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਵੀਡੀਓ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚਣ ਲਈ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ?			
	(A) show food items / ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਿਖਾਓ	(B) observe variation in animals and their living / ਜਾਨਵਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖੋ		
	(C) Names the animals/ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ	(D) importance of animals / ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਮਹੱਤਵ		
20.	A school trip has been organized to visit to Jaisalmer during summer season by EVS teacher. The students are taken to fields where rainwater harvesting is done and are asked to prepare a case study report about rainwater harvesting. The purpose of such a trip is to: / ਈਵੀਐਸ. ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਜੈਸ਼ਾਮੇਰ ਦਾ ਦੇਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੰਹੀਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੰਹੀਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਬਾਰੇ ਕੇਸ ਸਟੱਡੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ:			
	1. Make students understand how the human mind can solve problems that are not solved by the nature/ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਦਿਮਾਗ ਉਹਨਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੁਦਰਤ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ			
	2. Such activities not only help the learners enjoy the time outside the class but also allow them to learn the importance of water conservation / ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਲਾਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ			
	3. helps students in learning how to write case study. / ਕੇਸ ਅਧਿਐਨ ਲਿਖਣਾ ਸਿੱਖਣ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ			
	(A) 1,2 and 3	(B) 1 and 2		
	(C) 2 and 3	(D) 1 and 3		

21.	<p>Which among the following considerations would an EVS teacher keep in mind while designing a group activity in his class / ਇੱਕ ਈਵੀਐਸ ਅਧਿਆਪਕ ਆਪਣੀ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮੁਹਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਡਿਜ਼ੀਏਟ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗਾ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Engage the interests of the children / ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ 2 Appeal equally to boys and girls / ਲੜਕੇ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨਾ 3 Use expensive material/ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਾਮੂਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ 4 Appeal to children of all religious and cultural backgrounds/ ਸਾਰੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪਿਛੇਕੜ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨਾ <table border="1" data-bbox="253 720 1521 816"> <tr> <td data-bbox="253 720 777 768">(A) 1,2 and 4</td><td data-bbox="777 720 1521 768">(B) 1, 3 and 4</td></tr> <tr> <td data-bbox="253 768 777 816">(C) 2 and 4</td><td data-bbox="777 768 1521 816">(D) 2 and 3</td></tr> </table>	(A) 1,2 and 4	(B) 1, 3 and 4	(C) 2 and 4	(D) 2 and 3																		
(A) 1,2 and 4	(B) 1, 3 and 4																						
(C) 2 and 4	(D) 2 and 3																						
22.	<p>NCF 2005 has not recommended any prescribed curriculum and text- books for EVS for class I and II. The most appropriate reason for this/ NCF 2005 ਨੇ ਕਲਾਸ I ਅਤੇ II ਲਈ EVS ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਛੁਕਵਾਂ ਕਾਰਨ ਹੈ</p> <table border="1" data-bbox="253 1128 1521 1176"> <tr> <td data-bbox="253 1128 777 1176">(A) EVS is only for class III onwards / ਈਵੀਐਸ ਸਿਰਫ ਤੀਜੀ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਈ ਹੈ</td><td data-bbox="777 1128 1521 1176">(B) Learners in class I and II cannot read and write / ਜਮਾਤ I ਅਤੇ II ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੜ੍ਹ-ਲਿਖ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ</td></tr> </table> <table border="1" data-bbox="253 1176 1521 1224"> <tr> <td data-bbox="253 1176 777 1224">(C) To provide contextual environment / ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ</td><td data-bbox="777 1176 1521 1224">(D) To reduce the load of curriculum / ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਤਾਤੀ ਘਟਾਉਣ ਲਈ</td></tr> </table>	(A) EVS is only for class III onwards / ਈਵੀਐਸ ਸਿਰਫ ਤੀਜੀ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਈ ਹੈ	(B) Learners in class I and II cannot read and write / ਜਮਾਤ I ਅਤੇ II ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੜ੍ਹ-ਲਿਖ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ	(C) To provide contextual environment / ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ	(D) To reduce the load of curriculum / ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਤਾਤੀ ਘਟਾਉਣ ਲਈ																		
(A) EVS is only for class III onwards / ਈਵੀਐਸ ਸਿਰਫ ਤੀਜੀ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਈ ਹੈ	(B) Learners in class I and II cannot read and write / ਜਮਾਤ I ਅਤੇ II ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੜ੍ਹ-ਲਿਖ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ																						
(C) To provide contextual environment / ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ	(D) To reduce the load of curriculum / ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਤਾਤੀ ਘਟਾਉਣ ਲਈ																						
23.	<p>-----is the first school where children start their initial learning----- ਪਹਿਲਾ ਸਕੂਲ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬੱਚੇ ਆਪਣੀ ਸੁਚੂਆਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੁਚੂ ਕਰਦੇ ਰਹਨ।</p> <table border="1" data-bbox="253 1344 1521 1392"> <tr> <td data-bbox="253 1344 777 1392">(A) Family/ ਪਰਿਵਾਰ</td><td data-bbox="777 1344 1521 1392">(B) Primary school/ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ</td></tr> </table> <table border="1" data-bbox="253 1392 1521 1440"> <tr> <td data-bbox="253 1392 777 1440">(C) Play school /ਪਲੇ ਸਕੂਲ</td><td data-bbox="777 1392 1521 1440">(D) Society/ ਸਮਾਜ</td></tr> </table>	(A) Family/ ਪਰਿਵਾਰ	(B) Primary school/ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ	(C) Play school /ਪਲੇ ਸਕੂਲ	(D) Society/ ਸਮਾਜ																		
(A) Family/ ਪਰਿਵਾਰ	(B) Primary school/ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ																						
(C) Play school /ਪਲੇ ਸਕੂਲ	(D) Society/ ਸਮਾਜ																						
24.	<p>Match the following ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰੋ</p> <table border="1" data-bbox="253 1392 1521 1440"> <tr> <td data-bbox="253 1392 777 1440">List I</td><td data-bbox="777 1392 1521 1440">List II</td></tr> </table> <table border="1" data-bbox="253 1440 1521 1488"> <tr> <td data-bbox="253 1440 777 1488">A Formative Online Assessment Tool</td><td data-bbox="777 1440 1521 1488">I Weekly Self Test Quizzes</td></tr> </table> <table border="1" data-bbox="253 1488 1521 1536"> <tr> <td data-bbox="253 1488 777 1536">ਇੱਕ ਫਾਰਮੇਟਿਵ ਐਨਲਾਈਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਟੂਲ</td><td data-bbox="777 1488 1521 1536">ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਸਵੈ ਟੈਸਟ ਕਵਿਜ਼</td></tr> </table> <table border="1" data-bbox="253 1536 1521 1584"> <tr> <td data-bbox="253 1536 777 1584">B Summative Online Assessment Tool</td><td data-bbox="777 1536 1521 1584">II Individual Laboratory Report</td></tr> </table> <table border="1" data-bbox="253 1584 1521 1632"> <tr> <td data-bbox="253 1584 777 1632">ਸੰਖੇਪ ਐਨਲਾਈਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਟੂਲ</td><td data-bbox="777 1584 1521 1632">ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਰਿਪੋਰਟ</td></tr> </table> <table border="1" data-bbox="253 1632 1521 1680"> <tr> <td data-bbox="253 1632 777 1680">C Formative Offline Assessment Tool</td><td data-bbox="777 1632 1521 1680">III Self Assessment Module</td></tr> </table> <table border="1" data-bbox="253 1680 1521 1728"> <tr> <td data-bbox="253 1680 777 1728">ਫਾਰਮੇਟਿਵ ਐਂਡਲਾਈਨ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਟੂਲ</td><td data-bbox="777 1680 1521 1728">ਸਵੈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੋਡਿਊਲ</td></tr> </table> <table border="1" data-bbox="253 1728 1521 1776"> <tr> <td data-bbox="253 1728 777 1776">D Summative Offline Assessment Tool</td><td data-bbox="777 1728 1521 1776">IV Weekly Quiz</td></tr> </table> <table border="1" data-bbox="253 1776 1521 1824"> <tr> <td data-bbox="253 1776 777 1824">ਸੰਖੇਪ ਐਂਡਲਾਈਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਟੂਲ</td><td data-bbox="777 1776 1521 1824">ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਕਵਿਜ਼</td></tr> </table> <table border="1" data-bbox="253 1824 1521 1872"> <tr> <td data-bbox="253 1824 777 1872">(A) A- I, B- II, C- III, D- IV</td><td data-bbox="777 1824 1521 1872">(B) A- III, B- IV, C- I, D- II</td></tr> </table> <table border="1" data-bbox="253 1872 1521 1920"> <tr> <td data-bbox="253 1872 777 1920">(C) A- IV, B- III, C- II, D- I</td><td data-bbox="777 1872 1521 1920">(D) A- II, B- I, C- IV, D- III</td></tr> </table>	List I	List II	A Formative Online Assessment Tool	I Weekly Self Test Quizzes	ਇੱਕ ਫਾਰਮੇਟਿਵ ਐਨਲਾਈਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਟੂਲ	ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਸਵੈ ਟੈਸਟ ਕਵਿਜ਼	B Summative Online Assessment Tool	II Individual Laboratory Report	ਸੰਖੇਪ ਐਨਲਾਈਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਟੂਲ	ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਰਿਪੋਰਟ	C Formative Offline Assessment Tool	III Self Assessment Module	ਫਾਰਮੇਟਿਵ ਐਂਡਲਾਈਨ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਟੂਲ	ਸਵੈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੋਡਿਊਲ	D Summative Offline Assessment Tool	IV Weekly Quiz	ਸੰਖੇਪ ਐਂਡਲਾਈਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਟੂਲ	ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਕਵਿਜ਼	(A) A- I, B- II, C- III, D- IV	(B) A- III, B- IV, C- I, D- II	(C) A- IV, B- III, C- II, D- I	(D) A- II, B- I, C- IV, D- III
List I	List II																						
A Formative Online Assessment Tool	I Weekly Self Test Quizzes																						
ਇੱਕ ਫਾਰਮੇਟਿਵ ਐਨਲਾਈਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਟੂਲ	ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਸਵੈ ਟੈਸਟ ਕਵਿਜ਼																						
B Summative Online Assessment Tool	II Individual Laboratory Report																						
ਸੰਖੇਪ ਐਨਲਾਈਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਟੂਲ	ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਰਿਪੋਰਟ																						
C Formative Offline Assessment Tool	III Self Assessment Module																						
ਫਾਰਮੇਟਿਵ ਐਂਡਲਾਈਨ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਟੂਲ	ਸਵੈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੋਡਿਊਲ																						
D Summative Offline Assessment Tool	IV Weekly Quiz																						
ਸੰਖੇਪ ਐਂਡਲਾਈਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਟੂਲ	ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਕਵਿਜ਼																						
(A) A- I, B- II, C- III, D- IV	(B) A- III, B- IV, C- I, D- II																						
(C) A- IV, B- III, C- II, D- I	(D) A- II, B- I, C- IV, D- III																						

25.	<p>Assertion (A) : At memory level, teaching is nothing but learning the subject matter by rote Reason (R): As against reflective level, the memory level is highly thoughtful Choose the correct from the following/ਕਥਨ (A): ਯਾਦਦਾਸਤ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਅਧਿਆਪਨ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਰੱਟ ਕੇ ਸਿੱਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਾਰਨ (R): ਪ੍ਰਤੀਬੰਧ ਪੱਧਰ ਦੇ ਵਿਨੁੱਧ, ਯਾਦਦਾਸਤ ਦਾ ਪੱਧਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਚਾਰਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ</p>		
	(A) Both (A) and (R) are true ਦੇਵੈਂ (A) ਅਤੇ (R) ਠੀਕ ਹਨ	(B) Both (A) and (R) are false/ ਦੇਵੈਂ (A) ਅਤੇ (R) ਗਲਤ ਠੀਕ ਹਨ	
	(C) (A) is true, but (R) is false./ (A) ਠੀਕ ਹੈ ਅਤੇ (R) ਗਲਤ ਹੈ	(D) (A) is false, but (R) is true./ (A) ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ (R) ਗਲਤ ਹੈ।	
26.	<p>The teacher with 50 students class, wants them to participate in an activity which involves maximum number of senses to enable to enhance learning, for the purpose he have to follow the suitable activity of/50/ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕਲਾਸ ਵਾਲਾ ਅਧਿਆਪਕ, ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨ ਇੰਦਰੀਆਂ ਦੀ ਅਧਿਕਤਮ ਸੰਖਿਆ ਸਾਮਲ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਿੱਖਣ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਯੋਗ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਿਹੜੀ ਹੋਵੇਗੀ?</p>		
	(A) Organizing field visit to some popular places /ਕੁਝ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਥਾਨਾਂ ਲਈ ਖੇਤਰੀ ਦੌਰੇ ਦਾ ਅਯੋਜਨ ਕਰਨਾ	(B) Using relevant smart class teaching-learning materials/ ਮੰਬੰਧਿਤ ਸਮਾਰਟ ਕਲਾਸ ਅਧਿਆਪਨ-ਸਿਖਲਾਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ	
	(C) Encouraging debate and discussion among groups /ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹਿਸ ਅਤੇ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ	(D) Inviting resource persons from community to demonstrate their skills /ਸਮਾਜ ਵਿਚਲੇ ਰਿਸੋਰਸ ਪਰਸਨ ਆਪਣੇ ਹੁਨਰ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣੇ	
27.	<p>Which of the following can be more helpful in learning about the "Mountains and Agriculture" through ICT?/ ICT ਦੁਆਰਾ "ਪਹਾੜਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ" ਬਾਰੇ ਸਿੱਖਣ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਵਧੇਰੇ ਸਹਾਇਕ ਹੈ ਸਕਦਾ ਹੈ?</p>		
	(A) Projector /ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਰ	(B) Slides /ਸਲਾਈਡਾਂ	
	(C) Video /ਵੀਡੀਓ	(D) Recorder /ਰਿਕਾਰਡਰ	
28.	<p>Which of the following are the major socialization agencies /ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਪ੍ਰਮੱਖ ਸਮਾਜੀਕਰਨ ਏਜੰਸੀਆਂ ਹਨ</p> <ol style="list-style-type: none"> Community /ਤਾਈਚਾਰ Family /ਪਰਿਵਾਰ Same group /ਸਮਾਨ ਸਮੂਹ Formal Educational Institutions /ਰਸਮੀ ਵਿਦਿਆਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 		
	(A) II, III and IV	(B) I, II, III and IV	
	(C) I and III	(D) I, II and III	

29.	<p>A teacher intends to conduct remedial classes for some students who are not responding satisfactorily. Which type of evaluation she/he would undertake for choosing students for her/his remedial classes?/ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਕੁਝ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਉਪਚਾਰਕ ਕਲਾਸਾਂ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਇਹਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਉਪਚਾਰਕ ਕਲਾਸਾਂ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇਗਾ?</p> <p>(A) Summative evaluation / ਸੰਖੇਪ ਮੁਲਾਂਕਣ (B) Diagnostic evaluation / ਡਾਇਗਨੋਸਟਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ</p> <p>(C) Assessment of portfolios / ਪੋਰਟਫੋਲੋਵਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ (D) Competency based evaluation / ਯੋਗਤਾ ਆਧਾਰਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ</p>		
30.	<p>Special attention given to students with or without special needs is called _____ / ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜਾਂ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਨੂੰ _____ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ</p> <p>(A) Integrated education / ਏਕੀਵਿਊ ਸਿੱਖਿਆ (B) General education / ਆਮ ਸਿੱਖਿਆ</p> <p>(C) Remedial education / ਉਪਚਾਰਕ ਸਿੱਖਿਆ (D) Special education/ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਖਿਆ</p>		
31.	<p>_____ represents the pattern of biological, cognitive, and socio-emotional processes that begins at conception and continues through the life span. _____ ਜੀਵ-ਵਿਗਿਆਨ, ਬੋਧਾਤਮਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ-ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਗਰੜ ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।</p> <p>(A) Development/ ਵਿਕਾਸ (B) Growth/ ਵਾਧਾ</p> <p>(C) Maturation/ ਪਰਿਪੱਕਤਾ (D) Cognition/ ਬੋਧ</p>		
32.	<p>Piagetian concept of the incorporation of new information into existing knowledge is called _____ / ਮੌਜੂਦਾ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪਾਈਗੋਟੀਅਨ ਪਾਰਨਾ ਨੂੰ _____ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।</p> <p>(A) Assimilation/ ਸਮਾਈਕਰਣ (B) Accommodation/ ਰਿਹਾਇਸ਼</p> <p>(C) Organization/ ਸੰਗਠਨ (D) Equilibration/ ਸੰਤੁਲਨ</p>		
33.	<p>Who among the following presented a social constructivist approach to learning? ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੇ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਰਚਨਾਤਮਕ ਪਹੁੰਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ?</p> <p>(A) Ausubel/ ਐਸੂਬੇਲ (B) Gagne/ ਗਾਨੇ</p> <p>(C) Jean Piaget ਜੀਨ ਪਾਈਗੋਟ (D) Lev Vygotsky ਲੇਵ ਵਿਗੋਟਸਕੀ</p>		
34.	<p>People value trust, caring and loyalty to others as a basis for moral judgment, represents which of the following stage of Kohlberg's theory of moral development?/ ਲੋਕ ਨੈਤਿਕ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕੋਹਲਬਰਗ ਦੇ ਨੈਤਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ?</p> <p>(A) Stage 2 Individualism, Purpose, and exchange/ ਪੜਾਅ 2 ਵਿਅਕਤੀਵਾਦ, ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਟਾਂਦਰਾ</p> <p>(B) Stage 3 Mutual interpersonal expectations, relationships, and interpersonal conformity/ ਪੜਾਅ 3 ਆਪਸੀ ਪਰਸਪਰ ਉਮੀਦਾਂ, ਰਿਸ਼ਤੇ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ</p> <p>(C) Stage 4 social system morality/ ਪੜਾਅ 4 ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੈਤਿਕਤਾ</p> <p>(D) Stage 1 Heteronomous Morality/ ਪੜਾਅ 1 ਵਿਭਿੰਨ ਨੈਤਿਕਤਾ</p>		
35.	<p>In triarchic theory of intelligence as given by Sternberg, which of the following is not included? ਸਟਰਨਬਰਗ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਏ ਥੁੱਪੀ ਦੇ ਤਿਕੋਣੀ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ?</p> <p>(A) Spatial/ ਸਥਾਨਿਕ</p> <p>(B) Analytical/ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ</p> <p>(C) Creative/ ਰਚਨਾਤਮਕ</p> <p>(D) Practical/ ਵਿਹਾਰਕ</p>		
36.	<p>Which of the following represents the acquisition of a traditional masculine or feminine role?/ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਇੱਕ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਮਰਦ ਜਾਂ ਇਸਤਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ?</p> <p>(A) Gender roles/ ਸੈਂਡਰ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ</p> <p>(B) Gender typing/ ਸੈਂਡਰ ਟਾਈਪਿੰਗ</p> <p>(C) Gender integration/ ਸੈਂਡਰ ਏਕੀਕਰਨ</p> <p>(D) Gender stereotyping/ ਸੈਂਡਰ ਸਟੀਰੀਓਟਾਈਪਿੰਗ</p>		

37.	In Pavlov's experiments, Pavlov gave food to the dog only after ringing the bell, not after any other sound, represents which of the following concepts?/ पावलोव दे प्रौजोगिक विच, पावलोव ने कुत्ते ने अंटी वजाउने तों बाअद री भेजन दिंता, ना कि किसे हेर आवाज तों बाअद, हेरें लिखिअं विचें किहजीआं पारनावां ने दरसाउंदा है ?			
	(A) Generalization/ साधारनीकरण		(B) Discrimination/ वित्तकरा	
	(C) Extinction/ अल्यू होणा		(D) Sensitization/ सिवेदनस्तीलिता	
38.	The concept of child-centred education is advocated by/ बाल-केंद्रित सिखिआ दे संकलप दी वकालत कीती है :			
	(A) John Dewey/ जॉन डेवी दुआरा		(B) Pestalozzi/ पेस्टलोजी दुआरा	
	(C) Herbart/ हरबरट दुआरा		(D) Froebel/ फ्रॉबेल दुआरा	
39.	Which of the following is not the characteristic of emotional intelligence given by Peter Salovey?/ हेरें लिखिअं विचें किहजी पीटर सेलवेवी दुआरा दिंती गाई बावनातमक बुँपी दी विस्तृता नहीं है ?			
	(A) Perceiving emotions/ बावनावां ने समझणा		(B) Managing emotions/ बावनावां दा प्रबंधन करना	
	(C) Using emotions/ बावनावां दी वरतें करना		(D) Controlling emotions/ बावनावां ने काबू करना	
40.	The concept of continuous and comprehensive evaluation is introduced in the year _____./ निरंतर अंडे विआपक मुलांकण दी पारना माल _____ विच पेस्त कीती गाई है ।			
	(A) 2010		(B) 2005	
	(C) 2009		(D) 2004	
41.	The conflict theory is given by/ संघरस मिपांड दिंता गिआ है :			
	(A) Emile Durkheim/ ऐमील दुर्खाईम दुआरा		(B) Karl Marx/ कारल मार्क्स दुआरा	
	(C) Robert Stolle/ रॉबरट स्टोल दुआरा		(D) Max weber/ मैक्स वेबर दुआरा	
42.	Which of the following classroom environment places no demands on the students of any sort and students are actively supported in their efforts to seek their own ends using any reasonable means?/ हेरें लिखिअं विचें किहजा क्लासरूम माहेल किसे वी किसम दे विदिआरबीआं तों केई मंग नहीं रेखदा अंडे विदिआरबी किसे वी वाजब सापनां दी वरतें करके आपणे उद्देस्तां दी भाल करन दे यउनां विच सरगरमी नाल समरणन करदे हन?			
	(A) The authoritative style/ अधिकारत सैली		(B) The Indulgent style/ प्रसीन सैली	
	(C) The permissive style/ अगिआकारी सैली		(D) The democratic style/ लेकंडरी सैली	
43.	Which of the following represented the four clusters of emotional intelligence given by Goleman (2001)?/ गोलमैन (2001) दुआरा दिंते गए बावनातमक बुँपी दे चार समुहां ने हेरें लिखिअं विचें किहजा दरसाउंदा है :			
	(A) Self awareness, social awareness, self-management and relationship management/ सहै जागरूकता, समाजिक जागरूकता, सहै-प्रबंधन अंडे सर्वयं प्रबंधन		(B) Self motivation, social awareness, self-management and relationship management/ सहै प्रेरना, समाजिक जागरूकता, सहै-प्रबंधन अंडे सर्वयं प्रबंधन	
	(C) Self awareness, social awareness, self-concept and relationship management/ सहै जागरूकता, समाजिक जागरूकता, सहै-संकल्प अंडे सर्वयं प्रबंधन		(D) Self concept, social awareness, self-concept and relationship management/ सहै-संकल्प, समाजिक-जागरूकता, सहै-संकल्प अंडे रिस्ता प्रबंधन	
44.	Which assessment technique is subjective in nature?/ किहजी मुलांकण उक्तीक सुब्जेक्टिव है?			
	(A) Objective type questions/ वस्तुनिष्ठ प्रूकार दे प्रसन		(B) Quiz/ क्विज़	
	(C) Rating Scale/ रेटिंग सकेल		(D) Multiple type questions/ बहु-प्रूकार दे प्रसन	
45.	The best child centred approach of learning is /मिखण दी मध्य तों व्यापीआ बाल केंद्रित पहुंच है :			
	(A) Enquiry based learning पैछारित सिखलाई		(B) Concept formation/ संकल्प निर्माण	
	(C) Project based learning/ प्रैजेक्ट आपारित सिखलाई		(D) Lecture/ लैक्चर	

46.	Reciprocal determinism model of albert bandura consist of following three factors except/ ਅਲਬੁਰਟ ਬੈਂਡੂਰਾ ਦੇ ਪਰਸਪਰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਿਸ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਤਿੰਨ ਕਾਰਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ : (A) Behaviour/ ਵਿਵਹਾਰ (B) Person/ ਵਿਅਕਤੀ (C) Genetic/ ਜੈਨੈਟਿਕ (D) Environment/ ਵਾਤਾਵਰਨ	
47.	_____ is a classroom in which students from different cultural backgrounds cooperate by doing different parts of a project to reach a common goal./ _____ ਇੱਕ ਕਲਾਸਰੂਮ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਟੀਚੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਭਾਗ ਕਰਕੇ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹਨ।	
	(A) Group classroom/ ਸਮੂਹ ਕਲਾਸਰੂਮ	(B) Jigsaw Classroom/ ਜਿਗਸ ਕਲਾਸਰੂਮ
	(C) Paired classroom/ ਜੋੜਾਬੱਧ ਕਲਾਸਰੂਮ	(D) Pair-share classroom/ ਪੋਅਰ-ਸੋਅਰ ਕਲਾਸਰੂਮ
48.	The Erickson theory of development comes under/ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਐਰਿਕਸਨ ਸਿਧਾਂਤ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ :	
	(A) Psychoanalytic theory of child development/ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸਿਧਾਂਤ	(B) Behaviourist theory of child development/ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤ
	(C) Cognitive theory of child development/ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਬੋਧਾਤਮਕ ਸਿਧਾਂਤ	(D) Constructivist theory of child development/ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਰਚਨਾਤਮਕ ਸਿਧਾਂਤ
49.	Thurston's group factor structure of intelligence does not include which of the following factors?/ ਚਰਸਟਨ ਦੇ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਦੇ ਸਮੂਹ ਕਾਰਕ ਬਣਤਰ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ :	
	(A) Number factor/ ਸੰਖਿਆ ਕਾਰਕ	(B) Memory/ ਮੈਮੋਰੀ
	(C) Word fluency/ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਰਵਾਨਗੀ	(D) Abstract thinking/ ਅਮੁੜਤ ਸੋਚ
50.	Which of the following is not a part of factor theories of intelligence?/ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਛੁੱਧੀ ਦੇ ਕਾਰਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ?	
	(A) Sternberg theory/ ਸਟੈਰਨਬਰਗ ਸਿਧਾਂਤ	(B) Vernon Hierarchical theory/ ਵਰਨ ਹਾਇਰਾਰਕੀਕਲ ਸਿਧਾਂਤ
	(C) Thurston theory/ ਚਰਸਟਨ ਸਿਧਾਂਤ	(D) Guilford theory/ ਗਿਲਫਰਡ ਸਿਧਾਂਤ
51.	Stanford Binet scale is a type of _____. / ਸਟੈਨਫ਼ਰਡ ਬਿਨੇਟ ਸਕੇਲ ____ ਦੀ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਹੈ।	
	(A) Verbal test/ ਮੌਖਿਕ ਟੈਸਟ	(B) Non-verbal group test/ ਗੈਰ ਮੌਖਿਕ ਸਮੂਹ ਟੈਸਟ
	(C) Individual verbal test/ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੌਖਿਕ ਟੈਸਟ	(D) Verbal group test/ ਮੌਖਿਕ ਸਮੂਹ ਟੈਸਟ
52.	Terman defines intelligence in terms of/ ਟਰਮਨ ਬੁੱਧੀ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ :	
	(A) Ability to adapt/ ਢਾਲਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ	(B) Ability to understand/ ਸਮਝਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ
	(C) Ability to solve problems/ ਸਮਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ	(D) Ability to think in abstract terms/ ਸੰਖੇਪ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਚਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ
53.	Who gave the concept of Kindergarten school?/ ਕਿੰਡਰਗਾਰਟਨ ਸਕੂਲ ਦੀ ਪਾਰਨਾ ਕਿਤਨੇ ਦਿੱਤੀ?	
	(A) John Dewey/ ਜੋਨ ਡੇਵੀ	(B) Pestalozzi/ ਪੇਸਟਾਲੋਜੀ
	(C) Herbart/ ਹਰਬਰਟ	(D) Froebel/ ਫ੍ਰੋਬੇਲ
54.	The correct sequence of categories of learning outcomes in affective domain is/ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਫੋਰੋਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਕ੍ਰਮ ਹੈ :	
	(A) Receiving, Responding, Valuing, Organization and characterization/ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ, ਮੁੱਲ ਦੇਣਾ, ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ	(B) Receiving, Responding, Organization, Valuing and characterization/ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ, ਸੰਗਠਨ ਕਰਨਾ, ਮੁੱਲ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ
	(C) Receiving, Responding, Valuing, Organization and characterization/ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ, ਮੁੱਲ ਦੇਣਾ, ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ	(D) Receiving, Responding, Organization, characterization and Valuing/ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ, ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ, ਸੰਗਠਨ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਮੁੱਲ

55.	ADHD stands for/ ADHD ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ :		
	(A) Attention disorder and hyperactivity deficit/ ਅਟੈਂਸ਼ਨ ਡਿਸਾਰਡਰ ਐਂਡ ਹਾਈਪਰਐਕਟੀਵਿਟੀ ਡੇਫਿਸਿਟ	(B) Attention deficiency and hyperactivity disorder/ ਅਟੈਂਸ਼ਨ ਡੈਫਿਨੈਂਸੀ ਐਂਡ ਹਾਈਪਰਐਕਟੀਵਿਟੀ ਡਿਸਾਰਡਰ	
	(C) Attention deficit hyperactivity disorder/ ਅਟੈਂਸ਼ਨ ਡੇਫਿਸਿਟ ਐਂਡ ਹਾਈਪਰਐਕਟੀਵਿਟੀ ਡਿਸਾਰਡਰ	(D) Attention disorder hypertension deficit/ ਅਟੈਂਸ਼ਨ ਡਿਸਾਰਡਰ ਐਂਡ ਹਾਈਪਰਐਕਟੀਵਿਟੀ ਡੇਫਿਸਿਟ	
56.	_____ are problems in pronouncing sounds correctly./ _____ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਉਚਾਰਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹਨ।		
	(A) Fluency disorders/ ਪ੍ਰਵਾਹ ਵਿਕਾਰ	(B) Articulation disorders/ ਆਰਟੀਕੁਲੇਸ਼ਨ ਵਿਕਾਰ	
	(C) Voice disorders/ ਆਵਾਜ਼ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਕਾਰ	(D) Language disorders/ ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਕਾਰ	
57.	A teacher is using an alternative computer keyboard to facilitate learning of a child suffering from cerebral palsy, is an example of which type of technology?/ ਦਿਮਾਗੀ ਅਫਰੰਗ ਤੋਂ ਪੀੜ੍ਹਤ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਕੀਬੋਰਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ?		
	(A) Instructional technology/ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ	(B) Computer assisted technology/ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਹਾਇਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ	
	(C) Assistive technology/ ਸਹਾਇਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ	(D) Complex hypermedia/ ਕੰਪਲੈਕਸ ਹਾਈਪਰਮੀਡੀਆ	
58.	Inclusion in education refers to/ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ :		
	(A) Students with special needs spend all their time with normal students/ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਆਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ	(B) Students with special needs spend half of their time with normal students/ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣਾ ਅੱਧ ਸਮਾਂ ਆਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ	
	(C) Students with special needs attend special schools/ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ	(D) Integration of special needs students with normal students occasionally/ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੋੜਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਕਈ-ਕਦਾਈਂ ਆਮ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਏਕੀਕਰਨ	
59.	Most commonly identified form of intellectual disability which is genetically transmitted is _____. / ਬੋਧਿਕ ਅਪੰਗਤਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਰੂਪ ਜੋ ਕਿ ਜੈਨੋਟਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ _____ ਹੈ।		
	(A) Genetic syndrome/ ਜੈਨੋਟਿਕ ਸਿੰਡ੍ਰੋਮ	(B) Down syndrome/ ਡਾਊਨ ਸਿੰਡ੍ਰੋਮ	
	(C) Birth disorder syndrome/ ਜਨਮ ਵਿਕਾਰ ਸਿੰਡ੍ਰੋਮ	(D) Intellect disorder/ ਬੁੱਧੀ ਵਿਕਾਰ	
60.	_____. refers to a broad range of autism disorders including the classical and severe forms of autism/ _____. ਐਟਿਜ਼ਮ ਦੇ ਕਲਾਸੀਕਲ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਹੂਪਾਂ ਸਮੇਤ ਐਟਿਜ਼ਮ ਵਿਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ :		
	(A) Autism spectrum disorders/ ਐਟਿਜ਼ਮ ਸਪੈਕਟਰਮ ਵਿਕਾਰ	(B) Autism-specific disorders/ ਐਟਿਜ਼ਮ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਕਾਰ	
	(C) ADHD/ ਏ.ਡੀ.ਐਚ.	(D) AD/ ਏ.ਡੀ.ਡੀ.	
	<p>ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨੰਬਰ 61 ਤੋਂ 68 ਤੱਕ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਮੁੱਢੇ ਕਤਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਆਏ ਤਾਂ ਪਰੋਅਰ ਗਰਾਉਂਡ ਵਿੱਚ ਤੱਪੜ ਤੇ ਦਰੀਆਂ ਵਿਛੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਚੜ੍ਹਦੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਬਣੇ ਬੜੇ ਉੱਤੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸ ਵੇਲੇ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਸ਼ਾਮਿਆਨਾ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਾਮਿਆਨੇ ਦੇ ਹੇਠ ਬੜੇ ਉੱਤੇ ਵੱਡਾ ਮੇਜ਼ ਰੱਖ ਕੇ ਉਹਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੀਆਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਮੇਜ਼ ਉੱਤੇ ਛੁਲਦਾਨ ਤੇ ਕੁਝ ਚੁਰਾਬਾਂ, ਬੁਨੈਣਾਂ, ਪੈਨਸਿਲਾਂ ਦੇ ਬੰਡਲ ਲਾਲ, ਪੀਲੇ, ਹਰੇ ਤੇ ਨੀਲੇ ਪੱਤੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬੁੰਨ ਕੇ ਸਜਾਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਬੜੇ ਦੇ ਦੋਹੀਂ ਪਾਸੀਂ ਕੁਝ ਕੁਰਸੀਆਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਲਈ ਵੀ ਡਾਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਚੰਦੂ ਇਹਨਾਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਤੇ ਮੇਜ਼ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਜਿਵੇਂ 'ਫੇਰੀਆਂ' ਪਾਉਂਦਾ ਫਿਰਦਾ ਸੀ।</p> <p>ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਤਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਏ ਤੇ ਜਮਾਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੈਠਦੇ ਗਏ। ਅਧਿਆਪਕ ਆਪੋ-ਆਪਣੀਆਂ ਜਮਾਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਪਿੱਛੇ ਖੜ੍ਹੇ, ਪਿਆਨ ਤੇ ਕੁਝ ਘਬਰਾਹਟ ਜਿਹੀ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਹਿੱਲੇ-ਜੁੱਲੇ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਬਿੰਦੇ-ਬਿੰਦੇ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵੱਲ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।</p>		

	ਜਦੋਂ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਤੇ ਹੈਂਡਮਾਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆਏ ਤਾਂ ਸਭ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੁਚੇਤ ਹੋ ਕੇ, ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਬੈਠ ਗਏ। ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਡਰਿੱਲ ਮਾਸਟਰ ਨੇ ਵਿਸਲ ਵਜਾਈ ਤੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ।	
61.	ਪੈਰੂ ਵਿਚ ਆਇਆ ਸ਼ਬਦ 'ਬੰਡਲ' ਵਿਆਕਰਨ ਅਨੁਸਾਰ-	(A) ਪੜਨਾਂਵ ਹੈ (B) ਸਮਹ-ਵਾਚਕ ਨਾਂਵ ਹੈ (C) ਸੰਖਿਆ-ਵਾਚਕ ਨਾਂਵ ਹੈ (D) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਹੈ
62.	ਪੈਰੂ ਵਿਚ ਕਿਸ ਅਮਥਾਨ 'ਤੇ ਘਟਨਾ-ਚ੍ਰਕ੍ਰ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ?	(A) ਸਿਆਸੀ ਸਭਾ (B) ਸਿੱਖਿਆ ਦਫ਼ਤਰ (C) ਸਕਲ (D) ਮੇਲਾ
63.	ਇਸ ਪੈਰੂ ਵਿਚ ਆਏ ਸ਼ਬਦ 'ਫੇਰੀਆਂ' ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?	(A) ਤੁਰੰਤ (B) ਤਲਾਸ (C) ਛੜ੍ਹੀ (D) ਫੇਲਣਾ
64.	ਵਾਰਨਾ 'ਚੜ੍ਹਦੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ' ਤੋਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ?	(A) ਉੱਚਾ ਥਾਂ (B) ਸਟੇਜ ਵਾਲਾ ਪਾਸਾ (C) ਪੂਰਬੀ ਪਾਸਾ (D) ਪੈਂਤੀਆਂ ਵਾਲਾ ਪਾਸਾ
65.	ਪੈਰੂ ਦੀਆਂ ਸਤਰਾਂ ਵਿਚ ਗੁਣਵਾਚਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?	(A) ਜੁਗਾਬ (B) ਪਤੰਗੀ (C) ਕਾਗਜ਼ (D) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ
66.	ਸ਼ਾਮਿਆਨਾ ਕਿਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਈਆ ਗਿਆ ਸੀ?	(A) ਬੜੇ ਉਪਰ (B) ਸਕੂਲ ਦੇ ਥਾਹਰ (C) ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਥਾਹਰ (D) ਉਪਰੋਕਤ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
67.	'ਕਤਾਰ' ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?	(A) ਸਿਫਰ (B) ਬੇਧਿਆ ਨ (C) ਝੁੰਡ (D) ਸਤਰ
68.	ਪੈਰੂ ਵਿਚ ਕੁੱਝ ਸ਼ਬਦ ਖਾਸ ਨਾਂਵ ਹਨ, ਸਹੀ ਚੋਣ ਕਰੋ	(A) ਅਧਿਆਪਕ (B) ਵਿਦਿਆਰਥੀ (C) ਚੰਦੂ (D) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ
<p>ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਟੈਂਟੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 69 ਤੋਂ 76 ਤੱਕ ਦੋ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤੇ-</p> <p>ਭਾਖੜੇ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਮੁਟਿਆਰ ਇੱਕ ਨੱਚਦੀ</p> <p>ਚੰਦ ਨਾਲੋਂ ਗੋਰੀ ਉੱਤੇ ਚੁੰਨੀ ਸੁੱਚੇ ਕੱਠ ਦੀ</p> <p>ਪੈਰ ਪੈਰ ਉੱਤੇ ਰੂਪ ਹੈ ਖਿਲਾਰਨਾ</p> <p>ਬਾਗਾਂ ਤੇ ਬਹਾਰਾਂ ਨਾਲ ਦੇਸ ਨੂੰ ਸੰਗਾਰਨਾ</p> <p>ਗੱਡ੍ਹਤੂ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜਗੋਣ ਲਈ ਆਏਗੀ</p> <p>ਵੇਹੜਿਆਂ 'ਚ ਚਾਨਣਾ ਖਿੱਣ ਲਈ ਆਏਗੀ</p> <p>ਦੇਸ ਦੇ ਨਸੀਬ ਵਿੱਚ ਜਾਉ ਰਚ ਮਚ ਜੀ</p> <p>ਭਾਖੜੇ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਮੁਟਿਆਰ ਇੱਕ ਨੱਚਦੀ..</p> <p>ਮਾਰ ਮਾਰ ਹਾਕਾਂ ਉਹਨੇ ਪੈਲੀਆਂ ਜਗਣੀਆਂ</p> <p>ਸਾਵੀਆਂ ਪੁਸ਼ਾਕਾਂ ਪਾ ਪਾ ਸੇਹਣੀਆਂ ਸਜੋਣੀਆਂ</p> <p>ਬੇਲਿਆਂ ਤੇ ਬੰਜਟਾਂ ਨੂੰ ਜਾਉਗੀ ਉਹ ਰੰਗਦੀ</p> <p>ਲਾਲੀ ਜਿਥੇ ਪਈ ਉਹਦੇ ਸੁਹਣੇ ਅੰਗ ਅੰਗ ਦੀ</p> <p>ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਰੌਣਕਾਂ 'ਚ ਕਿਵੇਂ ਆਵੇ ਨੱਚਦੀ</p> <p>ਭਾਖੜੇ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਮੁਟਿਆਰ ਇੱਕ ਨੱਚਦੀ..</p> <p>ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਰਾਹੀਂ ਉਹਨੂੰ ਕਹਿਣਗੇ</p> <p>ਨੂੰ ਉਡ ਜਾਉ ਲਸਕਾਰੇ ਜਿੱਥੇ ਧੈਣਗੇ</p> <p>ਵਾਹਣਾ ਤੇ ਉਜਾਡਾ ਵਿੱਚ ਮੌਡੀ ਉਹਨੇ ਕੇਰਨੇ</p> <p>ਜਾਂਟੀਆਂ ਬਣੈਨਗੀਆਂ, ਸੈਨੇ ਦੇ ਅਟੇਕਨੇ</p> <p>ਚਾਂਦੀ ਦੀਆਂ ਚਰਖੀਆਂ ਦੇ ਸੂਤ ਉੱਠ੍ਹੇ ਨੱਚ ਜੀ</p>		

<p>ਭਾਖੜੇ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਮੁਟਿਆਰ ਇੱਕ ਨੌਚਦੀ..</p>			
69.	ਕਾਵਿ ਟੋਟੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ 'ਵਾਹਣ' ਦਾ ਅਰਥ-	(A) ਵਾਹੀ ਹੋਈ ਪੈਲੀ	(B) ਵਹਿਣ
		(C) ਪਹਾੜੀ	(D) ਦਾਰਿਆ
70.	'ਬੇਲਿਆਂ' ਤੋਂ ਇਥੇ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?	(A) ਨਦੀ ਕਿਨਾਰੇ ਸਥਾਨਾਂ ਜੰਗਲ	(B) ਵੇਲਾ
		(C) ਗੈਰ ਉਪਜਾਊ ਮਿੱਟੀ	(D) ਨਦੀਆਂ
<p>71. ਭਾਖੜੇ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਮੁਟਿਆਰ ਇੱਕ ਨੌਚਦੀ—ਇਸ ਤੁਕ ਵਿਚ ਕਿਸ ਮੁਟਿਆਰ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?</p>			
	(A) ਨੌਜਵਾਨ ਤੀਂਵੀਂ	(B) ਬਿਸਲੀ	
	(C) ਛੱਟੀ ਜਹੀ ਲੜਕੀ	(D) ਤਾਰਾਂ	
72.	ਕਾਵਿ ਟੋਟੇ ਵਿਚ ਮੁਟਿਆਰ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਸੀਬ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ?	(A) ਲਾਲ	(B) ਨੇਰੂ
		(C) ਰੌਸਨ	(D) ਨੱਚਦੇ
73.	'ਵੇਹਤਿਆਂ' ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਡੀਨ ਲਈਆਂ ਆਈਗੀ'—ਇਥੇ ਸ਼ਬਦ 'ਵੇਹਤਿਆਂ' ਕਿਸ ਵਿਆਕਰਣਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ?	(A) ਆਮ ਨਾਂਵ	(B) ਖਾਸ ਨਾਂਵ
		(C) ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਾਚਕ ਵਿਰਿਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ	(D) ਸਥਾਨ ਵਾਚਕ ਕਿਰਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ
74.	ਇਥੇ 'ਗੋਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਕਿਸਮ ਹੈ?	(A) ਪਰਿਮਾਣ ਵਾਚਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ	(B) ਗੁਣ ਵਾਚਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ
		(C) ਨਿਸਚੇ ਵਾਚਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ	(D) ਪੱਤਰਾਵੀਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ
75.	ਕਿਵਿਤਾ ਵਿਚ 'ਹਾਕਾ' ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?	(A) ਸੁਣਾਉਣਾ	(B) ਹਕੂਮਤ
		(C) ਹਾਹਾਕਰ	(D) ਬੁਲਾਉਣਾ
76.	ਕਵੀ ਹਨੌਰਾ ਕਿੰਜ ਦੂਰ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ?	(A) ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਾਲ	(B) ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ
		(C) ਸਰਕਾਰ ਦੂਆਰਾ	(D) ਲਲਕਾਰ ਨਾਲ
77.	ਭਾਸਾ ਨੂੰ ਤਿੱਖਿਆਂ ਬੰਚੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਿੰਜ ਕਰਦੇ ਹਨ?	(A) ਸੁਣਕੇ	(B) ਪੜ੍ਹਕੇ
		(C) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇਵੇਂ	(D) ਉਪਰੋਕਤ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
78.	ਹਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ?	(A) ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਤੋਂ ਤਰਕ	(B) ਸੰਖੇ ਤੋਂ ਅੱਖੇ
		(C) ਸੁਣਨਾ, ਪੜ੍ਹਨਾ, ਲਿਖਨਾ	(D) ਲੁਦੰਦਰਤੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਿਖਲਾਈ
79.	ਸਣਨ ਕੈਸ਼ਲ ਨੂੰ ਛੁਟੇ ਬੰਚਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਅਭਿਆਸ ਲਾਹੌਰੇਂਦ ਹੈਵੇਗਾ?	(A) ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ	(B) ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਨਾਟਕੀ ਰੂਪ
		(C) ਛੱਟੀ ਕਿਵਿਤਾ ਦਾ ਉਚਾਰਨ	(D) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ
80.	ਬੰਲਣ ਕਲਾ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਅਭਿਆਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ?	(A) ਸਮੱਹਿਨ ਕਿਵਿਤਾ ਧਾਠ	(B) ਬਾਲ ਸਭਾ ਦਾ ਆਯੋਜਨ
		(C) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇਵੇਂ	(D) ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ
81.	ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰੋ— ਸਹੀ ਸੁਣਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਕਹੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਬੰਚੇ ਆਮ ਕਰਕੇ ————— ਕਰਦੇ ਹਨ।	(A) ਵਿਅੰਜਨ ਲੋਪ	(B) ਸਵਰ ਲੋਪ
		(C) ਗੁਹਿਣ	(D) ਸ਼ਬਦ ਲੋਪ
82.	ਜਾਸ਼ਕੀ ਸਵਰ ਪੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਕਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟਿੱਪੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਲਗਾਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?	(A) ਸਿਹਾਰੀ	(B) ਇਹਾਰੀ
		(C) ਹੱਤਾ	(D) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

83.	ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਸੁੱਧ ਉਚਾਰੇ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?		
	(A) ਸਵਰ ਲੇਪ	(B) ਸਵਰ ਵਾਧਾ	
	(C) ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵੇਂ	(D) ਉਪਰੋਕਤ ਕੋਈ ਨਹੀਂ	
84.	ਛੇਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣਾ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਜਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ?		
	(A) ਵਿੰਗੀਆਂ-ਟੇਵੀਆਂ ਲਕੀਰਾਂ ਲਵਾਉਣਾ	(B) ਕਲਮ ਫੜਨ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਦਸਣਾ	
	(C) ਬੱਚੇ ਦਾ ਅੱਖਰਾਂ ਤੇ ਉਂਗਲ ਫੇਰਨਾ	(D) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ	
85.	ਲਿਖਤੀ ਕੰਮ ਦੀ ਸੁਧਾਈ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਉਪਰਾਲਾ ਸਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?		
	(A) ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਧਾਈ	(B) ਗੁੱਟ ਬਣਾ ਕੇ ਸੁਧਾਈ	
	(C) ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵੇਂ	(D) ਉਪਰੋਕਤ ਕੋਈ ਨਹੀਂ	
86.	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਰਣ ਜਾਂ ਸ਼ਬਦ ਉਚਾਰਣ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਈਆਂ ਦਾ ਕੀ ਕਾਰਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?		
	(A) ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਮੱਧਮ ਆਵਾਜ਼	(B) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਅਸਥਿਰਤਾ	
	(C) ਜਮਾਤ ਅੰਦਰਲੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਤਰ੍ਹਾਂ	(D) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ	
87.	ਛੇਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿਖਾਉਣਾ ਆਰੰਭਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜਾਂ ਵਿਚ ਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇਂਗੇ?		
	(A) ਦਿੱਸ਼ਟੀ-ਸਰੋਤ ਸਹਾਇਕ ਸਾਪਨ	(B) ਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸਾਪਨ	
	(C) ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵੇਂ	(D) ਉਪਰੋਕਤ ਕੋਈ ਨਹੀਂ	
88.	ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰੋ- ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਧੀ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ----- ਸਹਾਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।		
	(A) ਸੰਚਿਤ ਕਾਰਡ	(B) ਆਧਾਰ ਕਾਰਡ	
	(C) ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਾਰਡ	(D) ਨਿਕਾਸ ਕਾਰਡ	
89.	ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਜਮਾਤਾਂ ਦੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਗੁਣਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਕੀ ਹੈ?		
	(A) ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨਤਾ	(B) ਯੋਗ ਸਬਦਾਵਲੀ	
	(C) ਸਚਿੱਤਰ ਪੰਨੇ	(D) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ	
90.	ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ਾਲਾ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿਚ ਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੋਗੇ?		
	(A) ਹੈਂਡ-ਸੈਟ	(B) ਆਈ-ਫੈਨ	
	(C) ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵੇਂ	(D) ਉਪਰੋਕਤ ਕੋਈ ਨਹੀਂ	
Read the passage carefully and answer the questions (91-98) that follow by choosing the best alternative:			
We must insist that free oratory is only the beginning of free speech; it is not the end, but a means to an end. The end is to find the truth. The practical justification of civil liberty is not that the examination of opinion is one of the necessities of man. For experience tells us that it is only when freedom of opinion becomes the compulsion to debate that the seed which our forefathers planted has produced its fruit. When that is understood, Freedom will be cherished not because it is a vent for our opinions but because it is the surest method of correcting them. 'The unexamined life', said Socrates, 'is unfit to be lived by man'. This is the virtue of liberty, and the ground on which we may best justify our belief in it, that it tolerates error in order to serve the truth. When more men are brought face-to-face with their opponents oh, forced to listen and learn and mend their ideas, they cease to be children and savages and begin to live like civilized men. Then only is freedom a reality when men may voice their opinions because they must examine their opinions. The only reason for dwelling on all this is that if we are to preserve democracy we must understand its principles. And the principle which distinguishes it from all other forms of government is that in a democracy, the opposition not only is tolerated as constitutional but must be maintained because it is in fact indispensable. The democratic system cannot be operated without effective opposition.			
91.	How, according to the passage, democracy can be preserved?		
	(A) By making good leaders	(B) By changing principles	
	(C) By having an effective opposition	(D) With the help of good teachers	

92.	Virtue of liberty means	
	(A) Having a good personality	(B) Doing debate
	(C) Tolerating errors to serve the truth	(D) Having free will
93.	When, according to the passage, freedom will become a reality?	
	(A) When men voice and examine their opinion	(B) When we have a good government
	(C) When we can do whatever we want	(D) None of the above
94.	The _____ life is unfit to be lived by men.	
	(A) Civilized	(B) Unexamined
	(C) Liberal	(D) Democratic
95.	'The end is to find the truth'. What kind of noun is 'truth'?	
	(A) Abstract noun	(B) Proper noun
	(C) Concrete noun	(D) Countable noun
96.	Identify the word opposite to the meaning of word 'Savage'	
	(A) Barbaric	(B) Turbulent
	(C) Civilized	(D) Fierce
97.	Identify the word closest in meaning to the word 'vent'	
	(A) Barrier	(B) Repress
	(C) Conceal	(D) Express feelings
98.	Which adjective can be formed from the word 'man'	
	(A) Men	(B) Women
	(C) Manly	(D) Main
<p>Read the passage carefully and answer the questions (99-106) that follow by choosing the best alternative:</p> <p>The third great defect of our civilization is that it does not know what to do with its knowledge. Science, as we have seen, has given us powers fit for the gods, yet we use them like small children. For example, we do not know how to manage our machines. Machines were made to be man's servant; yet he has grown so dependent on them that they are in a fair way to become his masters. Already most men spend most of their lives looking after and waiting upon machines. And the machines are very stern masters. They must be fed with coal, and given petrol to drink, and oil to wash with, and they must be kept at the right temperature. And if they do not get their meals when they expect them, they grow sulky and refuse to work, or burst with rage, and blow up and spread ruin and destruction all around them. So we have to wait upon them very attentively and do all that we can to keep them in good temper. Already we find it difficult to work or play without the machines, and a time may come when they will rule us all together, just as we rule the animals. And this brings me back to the point at which I asked, 'What do we do with all the time which the machines have saved for us, and the new energy they have given us?' The answer, I think, is that we should try to become more civilized. For the machines themselves, and the power which the machines have given us, are not civilization but aids to civilization.</p>		
99.	What, according to the passage, has given us gods like powers?	
	(A) Civilization	(B) Science
	(C) Saints	(D) Magic
100.	How machines have become our master?	
	(A) Machines are costly.	(B) We are over dependent on machines
	(C) Machines demand maintenance	(D) Machines are hard to manage
101.	Why machines are stern masters?	
	(A) Because they demand care and right amount of fuel.	(B) Because they are complicated.
	(C) Because they are man-made.	(D) None of the above

102.	What according to the author can be done with the time which machines have saved for us?	
	(A) for taking care of machines	(B) for becoming more civilized
	(C) for spending time with friends and family	(D) for going to vacations
103.	What will happen to machines if they are not looked after well?	
	(A) They will grow sulky	(B) They will stop working.
	(C) They will spread destruction all around.	(D) All of the above
104.	Choose the synonym for the word 'sulky' as used in the passage.	
	(A) Silky	(B) Cheerful
	(C) Ill-tempered	(D) Amiable
105.	Select the opposite of the word 'stern'?	
	(A) Serious	(B) Genial
	(C) Unfriendly	(D) Grim
106.	'The machines are very stern masters'. In the above sentence, what is 'very'?	
	(A) Noun	(B) Adjective
	(C) Verb	(D) Adverb
107.	_____ is the relative degree of prominence with which syllables of a word are pronounced.	
	(A) Word accent	(B) Suffix
	(C) Prefix	(D) Phonetics
108.	There are _____ consonant phonemes in RP (Received Pronunciation) English.	
	(A) 21	(B) 22
	(C) 23	(D) 24
109.	On the basis of place of articulation, /n/ sound in 'noise' is	
	(A) Plosive	(B) Affricate
	(C) Nasal	(D) Lateral
110.	The goal/s of English language learning at primary level is/are	
	(A) Attainment of a basic proficiency as is required in natural language learning	(B) Development of language into an instrument for knowledge acquisition
	(C) Both 1 and 2	(D) None of the above
111.	The body of empirical rules which explain and regulate the structure of the sentence is	
	(A) Grammar	(B) Phonemes
	(C) Morphology	(D) Syllable
112.	Which of the following is not the value of teaching poetry?	
	(A) Sublimates emotions	(B) Means of giving aesthetic pleasure
	(C) Develops power of imagination	(D) It is monotonous
113.	In _____ method of teaching of grammar, examples are placed before the students who draw their own conclusions.	
	(A) Deductive	(B) Inductive
	(C) Prescriptive	(D) Descriptive
114.	Introductory greeting in a letter is	
	(A) Heading	(B) Salutation
	(C) Body of the letter	(D) Subscription
115.	According to Billow, _____ is a morale-building and an interest building enterprise for the students.	
	(A) Storytelling	(B) Dramatization
	(C) Poetry	(D) Remedial teaching

116.	CLTA in pedagogy of English stands for		
	(A) Communicative language teaching approach	(B) Communicative linguistic teaching approach	
	(C) Communicative language teaching application	(D) Communicative linguistic teaching application	
117.	Find the word nearest in meaning to 'ratiocination'		
	(A) Woman who owns a business	(B) Official charges for a crime	
	(C) Process of thinking and arguing logically	(D) A substance in our body	
118.	Find the word opposite in meaning to 'Slumber'		
	(A) Happy	(B) Wake up	
	(C) Lovable	(D) Wait	
119.	I bought it <u> </u> hundred rupees. Fill the appropriate preposition in the blank.		
	(A) Into	(B) From	
	(C) For	(D) Beside	
120.	What are the qualities of a good classroom speech?		
	(A) It should be done at normal speed	(B) Pauses should be carefully inserted	
	(C) Speakers should make use of proper stress and intonation	(D) All of the above	
121.	'Mathematics is a language with which the God wrote the Universe' is said by/ गणित उर्ह भासा है जसि वसि परमात्मा ने धरहरीमें नु लखिया है। किस दुआरा कहिए गया है		
	(A) G.H Hardy/ जी एच हार्डी	(B) Ramanujan/ रामानुजन	
	(C) Galileo/ गैलीलीओ	(D) Bhaskara I/ भास्कर ।	
122.	Which of the following is called building block of Mathematics?		
	(A) Arguments/ दर्शकाल	(B) Undefined terms/ अपरिभासित मरकार	
	(C) Natural Phenomenon/ दुर्दरती वरतारे	(D) None of these/ इहनां हिस्ते बैद्यी नहीं	
123.	According to NPE-1986, upto what level mathematics should be compulsory for all children in Indian schools / NPE-1986 दे अनुसार, भारती मन्त्रालय द्वासि सारे देशियां लाई गणित कमि पैदर ढंक लानी होना सारीदा है।		
	(A) Elementary Stage/ ऐलीमेंटरी मरेज	(B) Secondary Stage/ सेकेंडरी मरेज	
	(C) Senior Secondary Stage/ सीनीअर सेकेंडरी मरेज	(D) College Stage/ कालज मरेज	
124.	Following the recommendations of.....on evaluation reforms in school education the traditional examinations are being replaced with continuous and comprehensive evaluation (C.C.E.) scheme/..... दीआं मन्त्रालय द्वासि मुलांकण मुषारां दीआं महिनामां दे बाअद; रवाइयिती परीक्षियावां नु नरिंतर अडे विअपक मुलांकण (सी.सी.ई.) मरीम नाल बदलिया जा रहिए है।		
	(A) NCF-2000	(B) NEP-1986	
	(C) NCF-2005	(D) NEP-2020	
125.	Which type of testing helps a teacher to know 'Why a student is feeling difficulty in learning a particular concept?/ कमि कमिम दी जांच अपशियापक नु इह जाणन द्वासि मरद बरदी है कि 'विदियारसी नु कमि दमिम मर्कलप नु मर्किण द्वासि मुम्बल काउ आ रही है।		
	(A) Diagnostic Testing/ डाइगिनैमेटिक टेस्टिंग	(B) Knowledge Testing/ तानिअन टेस्टिंग	
	(C) Skill Testing/ हुनर टेस्टिंग	(D) Understanding Testing/ समझ टेस्टिंग	

126.	<p>Which of following is not a problem in teaching learning of Mathematics/ ਹੇਠਾਂ ਦਾਤਿ ਵੱਚਿ ਕਹਿੜਾ ਗਣਤਿ ਅਧਿਆਪਨ ਅਤੇ ਸੱਖਿਣ ਵੱਚਿ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ</p> <p>(A) A sense of fear and failure regarding Mathematics among a majority of children/ ਬਹੁਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਚਿ ਗਣਤਿ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵੱਚਿ ਡਰ ਅਤੇ ਅਸਫਲਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ</p> <p>(C) Crude methods of assessment that encourage perception of mathematics as mechanical Computation/ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਕੱਥੇ ਢੰਗ ਜੋ ਗਣਤਿ ਨੂੰ ਮਕੈਨੀਕਲ ਗਣਨਾ ਵਜੋਂ ਪਾਰਨਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ</p>		<p>(B) A curriculum that disappoints both a talented minority as well as the non-participating majority at the same time/ ਇੱਕ ਪਾਠਕਰਮ ਜੋ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਘੱਟਗਣਤੀ ਪ੍ਰਤਭਿਆਸਾਲੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗੈਰ-ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਬਹੁਮਤ ਦੇਵਾਂ ਨੂੰ ਨਗਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ</p> <p>(D) Enriching teachers with a variety of mathematical resources/ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਣਤਿ ਦੇ ਸਰੋਤਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਬਣਾਉਣਾ</p>
127.	<p>In the words of David Wheeler, it is "more useful to know how to than to know a lot of mathematics. Fill in the blank with one of the following./ ਡੇਵਾਡਿ ਵੀਲੀਲਰ (David Wheeler) ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵੱਚਿ, "ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗਣਤਿ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਨਾਲੋਂ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਵਧੇਰੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ..... ਹੇਠ ਲਖਿ ਵੱਚਿ ਕਮੀ ਇੱਕ ਨਾਲ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰੋ।</p>		
	(A) Solve Problems/ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ	(B) Use Mathematics/ ਗਣਤਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ	
	(C) Rationalize/ ਤਰਕਸੰਗਤ ਬਣਾਓ	(D) Mathematize/ ਗਣਤਿ ਕਰੋ	
128.	<p>As per the NCF(2005), The Mathematics Curriculum should be coherent in the sense that/ NCF (2005) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਗਣਤਿ ਦਾ ਪਾਠਕਰਮ ਇਸ ਅਰਥ ਵੱਚਿ ਇਕਸਾਰਿ(coherent) ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ</p>		
	(A) It seeks to achieve the higher aim rather than the narrower aim/ ਇਹ ਤੰਤ੍ਰ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਚੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਰਾਪਤ ਕਰੇ	(B) The variety of methods and skills available piecemeal cohere into an ability to address problems that come from science and social studies in high school/ ਵੱਖ-ਵੱਖਰੇ ਢੰਗਾਂ ਅਤੇ ਹੁਨਰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਜੋ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਵੱਚਿ ਵਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਧਿਐਨਾਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਬਣਾਉਣ	
	(C) Students feel the need to solve such problems/ ਵਦਿਆਰਬੀ ਅਜਹਿਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਸੂਸ ਕਰਨ	(D) All the Above/ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ	
129.	<p>The ratio of the areas of two similar triangles is equal to of their corresponding sides./ ਸਮਾਨ ਤਿਕੋਣਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰਫਲਾਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਉਹਨਾਂ ਦਾਇਆਂ ਅਨੁਸਾਰੀ (Corresponding) ਭੁਜਾਵਾਂ ਦੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।</p>		
	(A) the ratio / ਅਨੁਪਾਤ	(B) square of the ratio/ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਵਰਗ	
	(C) cube of the ratio/ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਘੱਣ	(D) none of these/ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ	
130.	<p>The following observations have been arranged in ascending order. If the median of the data is 63, find the value of x.</p> <p>29, 32, 48, 50, x, x+2, 72, 78, 84, 95/ ਹੇਠਾਂ ਦਾਤਿ ਨਗਿਸ਼ਟਾਂ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੇ ਕਰਮ ਵੱਚਿ ਵਹਿਸਥਤਿ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਡੇਟਾ ਦੀ ਮੱਧਕਿਆ (median) 63 ਹੈ, ਤਾਂ x ਦਾ ਮੁੱਲ ਲੱਭੋ।</p> <p>29, 32, 48, 50, x, x+2, 72, 78, 84, 95</p>		
	(A) 60	(B) 61	
	(C) 62	(D) 63	
131.	<p>For any two positive integers a and b, $HCF(a,b) \times LCM(a,b) =$ ਕਮੀ ਵੀਂ ਦੇ ਸਕਾਰਤਮਕ ਸੰਪੂਰਨ ਸੰਖਿਆ (integers) a ਅਤੇ b ਲਈ, $HCF(a,b) \times LCM(a,b) =$</p>		
	(A) $a \times b$	(B) $a \div b$	
	(C) $a+b$	(D) $b-a$	

132.	Which of the following rational numbers have terminating decimal expansion?/ ਨਿਮਨਲਖਿਤ ਵੱਚਿ ਕਹਿੜੀ ਪਰਮੀਜ ਸੰਖਿਆਵਾਂ (rational number) ਵੱਚਿ ਸਾਂਤ (terminating) ਦਸ਼ਮਲਵ ਵਸਿਤਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?	
	(A) $15/1600$	(B) $64/455$
	(C) $29/343$	(D) None of these/ ਇਹਨਾਂ ਵੱਚਿ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
133.	How many silver coins, 1.75 cm in diameter and of thickness 2mm, must be melted to form a cuboid of dimensions 5.5 cm x 10 cm x 3.5 cm?/ 1.75 ਮੈਟੀਮੀਟਰ ਵਾਡਾ ਅਤੇ 2 ਮਲੀਮੀਟਰ ਮੇਟਾਈ ਦੇ ਕੰਨੇ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਸਕਿਆਂ ਨੂੰ, 5.5 ਮੈਟੀਮੀਟਰ x 10 ਮੈਟੀਮੀਟਰ x 3.5 ਮੈਟੀਮੀਟਰ ਆਕਾਰ ਦੇ ਘਣਾਉਣ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?	
	(A) 300	(B) 350
	(C) 400	(D) 450
134.	A toy is in the form of a cone of radius 3.5 cm mounted on a hemisphere of same radius. The total height of the toy is 15.5 cm. The total surface area of the toy is...../ ਇੱਕ ਖਡਿੰਣਾ 3.5 ਮੈਟੀਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਦੇ ਇੱਕ ਕੇਨ ਦੀ ਸ਼ੁਕਲ ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸੇ ਘੇਰੇ ਦੇ ਇੱਕ ਅਰਗੋਲੇ (Hemisphere) ਉੱਤੇ ਮਾਉਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਖਡਿੰਣੇ ਦੀ ਕੁੱਲ ਉਚਾਈ 15.5 ਮੈਟੀਮੀਟਰ ਹੈ। ਖਡਿੰਣੇ ਦਾ ਕੁੱਲ ਸਤਹ ਖੇਤਰਫਲ (surface area) ਹੈ	
	(A) 214.5 cm^2	(B) 234.5 cm^2
	(C) 186.5 cm^2	(D) 96.5 cm^2
135.	Which of the following cannot be determined graphically?/ ਹੇਠਾਂ ਦੱਤੇ ਵੱਚਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਗੁਰਾਫਕਿ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹਿਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ?	
	(A) Mean / ਮੱਧਮਾਨ	(B) Median / ਮੱਧਕਿ
	(C) Mode/ ਬਹੁਲਕ	(D) None of these/ ਇਹਨਾਂ ਵੱਚਿ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
136.	Which of the following is not a Roman numeral/ ਇਹਨਾਂ ਵੱਚਿ ਕਹਿੜਾ ਰੋਮਨ ਅੰਕ (Roman Number) ਨਹੀਂ ਹੈ	
	(A) XL	(B) LX
	(C) VX	(D) XC
137.	Which of the following is correct regarding Bar Graphs/ ਬਾਰ ਗੁਰਾਫਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦੱਤੇ ਵੱਚਿ ਕਹਿੜਾ ਸਹੀ ਹੈ?	
	(A) Bars of any width can be drawn vertically with equal spacing between them / ਕਸਿ ਵੀ ਚੌੜਾਈ ਦੀਆਂ ਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਵਚਿਕਾਰ ਬਰਾਬਰ ਵੱਖਿ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜਵਾ / ਵਰਟਕਿਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੱਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ	(B) Bars of uniform width can be drawn vertically with equal spacing between them/ ਇਕਸਾਰ ਚੌੜਾਈ ਦੀਆਂ ਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਵਚਿਕਾਰ ਬਰਾਬਰ ਵੱਖਿ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜਵਾ / ਵਰਟਕਿਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੱਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ
	(C) Bars of uniform width can be drawn vertically with unequal spacing between them/ ਇਕਸਾਰ ਚੌੜਾਈ ਦੀਆਂ ਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਵਚਿਕਾਰ ਅਸਮਾਨ ਵੱਖਿ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜਵਾ/ਵਰਟਕਿਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੱਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ	(D) Bars of uniform width can be drawn horizontally or vertically with equal spacing between them/ ਇਕਸਾਰ ਚੌੜਾਈ ਦੀਆਂ ਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਵਚਿਕਾਰ ਬਰਾਬਰ ਵੱਖਿ ਦੇ ਨਾਲ ਲੇਟਵਾ / ਹੋਰਜ਼ਿਨਟਲ ਜਾਂ ਖੜਵਾ / ਵਰਟਕਿਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੱਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
138.	The ages of Hari and Harry are in the ratio 5:7. Four years from now the ratio of their ages will be 3:4. Their present ages are./ ਹਰੀ ਅਤੇ ਹੈਰੀ ਦੀ ਉਮਰ 5:7 ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ(ratio) ਵੱਚਿ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ 3:4 ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਉਮਰ ਹੈ।	
	(A) 25, 35	(B) 20, 28
	(C) 15, 21	(D) 30, 42

139.	How many diagonals does a convex quadrilateral have? / ਇੱਕ ਕਣਵੈਕਮ ਚਤੁਰਭੁਜ ਵੱਚਿ ਕੌਂਠੇ ਵਿਕਿਰਣ(diagonals) ਹੁੰਦੇ ਹਨ		
	(A) 2	(B) 1	
	(C) 0	(D) None of these/ ਇਹਨਾਂ ਵੱਚਿ ਕੋਈ ਨਹੀਂ	
140.	If the number is the square number, it has to be sum of / ਜੇਕਰ ਸੰਖਿਆ, ਸੰਖਿਆ ਵਰਗਾ(square number) ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦਾ ਜੋੜ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ		
	(A) Successive Numbers starting from 1/1 ਤੋਂ ਸੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਗਾਤਾਰ ਨੰਬਰ	(B) Successive Odd Numbers starting from 1/1 ਤੋਂ ਸੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਗਾਤਾਰ ਔਡ ਨੰਬਰ	
	(C) Successive Even Numbers starting from 2/2 ਤੋਂ ਸੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸਮ ਸੰਖਿਆਵਾਂ	(D) Successive Numbers starting from 0/0 ਤੋਂ ਸੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਗਾਤਾਰ ਨੰਬਰ	
141.	Observe the following pattern and find the missing digits / ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਵੇਖੋ ਅਤੇ ਗੁੰਮ ਹੋਏ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭੋ $11^2=121$ $101^2=10201$ $1001^2=1002001$ $10001^2=100020001$ $10000001^2=.....$		
	(A) 1000002000001	(B) 100020001	
	(C) 100000020000001	(D) 10000000200000001	
142.	Which of the following is not a perfect cube/ ਇਹਨਾਂ ਵੱਚਿ ਕਹਿੜਾ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਘਣ (Perfect Cube) ਨਹੀਂ ਹੈ		
	(A) 216	(B) 1000	
	(C) 128	(D) 46656	
143.	Kamala borrowed Rs.26,400 from a Bank to buy a scooter at a rate of 15% p.a. compounded yearly. The amount she pays at the end of 2 years and 4 months to clear the loan will be/ ਕਮਲਾ ਨੇ 15% p.a ਸਲਾਨਾ ਮਹਿਰਤਿ(compound) ਦਰ ਨਾਲ ਸਕੂਟਰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਤੋਂ 26,400 ਰੁਪਏ ਉਧਾਰ ਲਏ। ਉਹ ਰਕਮ ਜੋ ਉਹ ਕਰਿਆ ਰੂਪ ਕਲੀਅਰ ਕਰਨ ਲਈ 2 ਸਾਲ ਅਤੇ 4 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਵੱਚ ਅਦਾ ਕਰੇਗੀ ਉਹ..... ਹੈ		
	(A) Rs. 31,475.30	(B) Rs. 36,854.40	
	(C) Rs.36,659.70	(D) Rs. 32,434.90	
144.	$(1.5x-4y)(1.5x+4y+3)-45x+12y =$		
	(A) $2.25 x^2 - 16 y^2$	(B) $2.5 x^2 - 1.6 y^2$	
	(C) $2.05 x^2 - 16 y^2 + 6 xy$	(D) $2.25 x^2 - 16 y^2 + 16 xy$	
145.	Subtract $4p^2q - 3pq + 5pq^2 - 8p + 7q - 10$ from $18 - 3p - 11q + 5pq - 2pq^2 + 5p^2q/4p^2q - 3pq + 5pq^2 - 8p + 7q - 10$ ਨੂੰ $18 - 3p - 11q + 5pq - 2pq^2 + 5p^2q/4p^2q - 3pq + 5pq^2 - 8p + 7q - 10$ ਨੂੰ ਘਟਾਓ		
	(A) $p^2q - 3pq^2 + 8pq - 18q + 5p + 28$	(B) $p^2q - 7pq^2 + 5pq - 18q + 5p + 28$	
	(C) $p^2q - 7pq^2 + 8pq - 18q + 5p + 28$	(D) $p^2q - 7pq^2 + 8pq - 18q + 5p + 18$	
146.	The remainder when $x^3 - ax^2 + 6x - a$ is divided by $x - a$ / ਜਦੋਂ $x^3 - ax^2 + 6x - a$ ਨੂੰ $x - a$ ਨਾਲ ਭਾਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰਿਸਾਵ(remainder) ਕੀ ਬਚਦਾ ਹੈ		
	(A) $x+7$	(B) $3a+2$	
	(C) $x+2a$	(D) $5a$	
147.	The value of k , if $x - 1$ is a factor of $p(x) = kx^2 - 3x + k$ / k ਦਾ ਮੁੱਲ, ਜੇਕਰ $x - 1$; $p(x) = kx^2 - 3x + k$ ਦਾ ਗੁਣਕ (factor) ਹੈ।		
	(A) 3	(B) $1/2$	
	(C) $3/2$	(D) $3/4$	

148.	<p>Which of the following is not true when a transversal intersects two parallel lines, then each pair of/ हेठां दो वॉर्चिं करिज्ञा मही नहीं है जसे इंक ट्रांस्वर्सल दे समानांतर रेखावां नुूँ कॅटसा है, ढरि हरेक</p> <p>(A) Corresponding angles are equal. / संगत (Corresponding) केणा दा जैज्ञा बराबर है।</p> <p>(B) Alternate interior angles are equal. / अंदरुनी इकांतर (Alternate) केणा दा जैज्ञा बराबर है।</p> <p>(C) Interior angles on the same side of the transversal are equal. / ट्रांस्वर्सल दे इंके पासे दे अंदरुनी केणा दा जैज्ञा बराबर है।</p> <p>(D) Interior angles on the same side of the transversal are supplementary. / ट्रांस्वर्सल दे इंके पासे दे अंदरुनी केणा दा जैज्ञा संपुरक (Supplementary) है।</p>	
149.	<p>Which of the following is not a criterion for congruence of triangles?/ हेठ दो वॉर्चिं करिज्ञा उकिण दी मरधंगाम (congruence) लाई मापदंड नहीं है?</p> <p>(A) SAS</p> <p>(B) ASA</p> <p>(C) RHS</p> <p>(D) AAA</p>	
150.	<p>A right triangle ABC with sides 5 cm, 12 cm and 13 cm is revolved about the side 12 cm. Then the volume of the solid so obtained is/ 5 मैटीमीटर, 12 मैटीमीटर अडे 13 मैटीमीटर भुजावां वाला इंक समक्षेण उकिण ABC; 12 मैटीमीटर दी भुजा दे सुआले घुमसा है। ढरि इस उरहां पुरापउ कीउ ठोस दी आइडन है</p> <p>(A) $100\pi \text{ cm}^3$</p> <p>(B) $120\pi \text{ cm}^3$</p> <p>(C) $110\pi \text{ cm}^3$</p> <p>(D) $780\pi \text{ cm}^3$</p>	